

העלון השבועי שלך **האור שלום**

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך - בן ישי עזיהו ❖
/http://www.ohrshalom.net מוצש"ק חברון - 17:55 16:50 - הד"ר חברון - info@ohrshalom.net

לשנה טובה תכתבו ותחתמו אכ"ר

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

- זכיה בן יוסף
- שלויה בת יהושע
- אמיל בן מרטין
- רפאל בן אשר
- גניה בת יוסף
- שרה בת יוסף
- אספיר בת יוסף
- רבקה בת אליהו
- מילטון בן משה
- גיטה בת יששכר
- מרסיל בת מנשה
- רבקה בת פנחס

ת.נ.צ.ב.ה.

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400
בשעה 20:30
הציבור מוזמן

שיעור חדש

זוגיות ומשפחה
בכל יום שני
בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה
ניתן לשלוח
לבית המדרש אור שלום
ת.ד. 88 קרית ארבע
מיקוד 90100

ניתן להפקיד ישירות
לחשבון בנק הדואר
מספר 20033243

בית המדרש מאחל לעמ"י
כתיבה וחתימה טובה
בספרן של צדיקים
אכ"ר

אמר האדמו"ר בשם זקנו המהרי"א זי"ע שהתחבולה של שעיר דראש חדש והמשתלח ומים אחרונים וכיוצא בו, כי גחלים אתה חותה על ראשו. כי השעיר הוא נגה והמקטרט הוא ס"ם הרע גמור דששל קליפות הטמאות.

יודוע שעל ידי עונות גורמים שנתערב נגה טוב ברע מעורב היטב, עד שהטוב כפוף מאוד תחת הרע ועושה בן כחפצו, ועל ידו משיג חיות מן הקדושה ושפע והשעירים הם נגה, ואחד ממותק כבר וחזר אל הקדושה גורל לה', ונגה על ידי עבירות נעשה טוב ורע שבו מעורב והטוב כפוף תחת הרע ולא ניכר, ובזה הווה נגה כולו רע אע"פ שיש בו הרבה טוב יכוון שהוא כפוף נידון כרע, והוא מקבל חיות מן הקדושה הרבה כדי שיתמשך מעט חיות אל הטוב הכפוף תחתיו כמו ישראל בגלות כביכול.

והנה **ביום הכיפורים** בא אחיך במרמה, היינו שישראל עושים תשובה בעומד הלב, ועל ידי גורל בלתי דעת אדם כחלק הטוב מן הרע. **וזהו** שאמר יעקב **ואנכי איש חלק**, וחציו טוב עומד בפני עצמו וחציו רע בפני עצמו בלתי מעורב, וכחו של זה ככחו של זה, לכן שולחים למדבר שמם לס"ם הרע המקטרט מתנה נגה שעיר בטוב ורע, והוא סובר שמעורב כמו תמיד, ואז הוא שומח על שלש קליפות רעות שלו כי כבר קיבל רב שפע על ידי הטוב שבשעיר ששלחו לו בכבוד.

וזהו שמחה שמקבל ס"ם הרע על ידי שעיר הנשלח לו ברב טוב ובדעת גמור בלא עמל וידיעה, והוא שוטה כי אחי"כ כשמקבל את השעיר נגה, והוא אינו יודע כי בנפשו הוא, כיון שנחלק הטוב מן הרע ואינו כפוף תחתיו כשבא לידו של הרשע והוא נחלק ואינו מעורב, אז הטוב שהוא אינו כפוף, מתגבר בכח גדול וביד חזקה כדרך הטוב שהוא תקיף מאוד ובפרט לחזור אל הקדושה, ובכוחו הגדול חוזר אל הקדושה כל טוב שנחלק מן הרע, ולא עוד אלא שמושך בכח קדושתו הרבה טוב ממה שכבר נאבד ונתייאש ביד הס"ם מימים הרבה, כי יוצא בכח גדול וביד רמה ומושך עמו הרבה טוב.

והוא שאנו אומרים בתפלת "כל נדרי" בכניסת היום הקדוש "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה". שבמילים או"ר זרוע לצדיק" סוף תיבות קר"ע, שאנו מכוונים כאן שיהיה הס"ם מפסיד אחיזתו בקדושה, וממילא ולישרי"י ל"ב שמח"ה סוף תיבות טו"ב, כי בהינתק ס"ם והרע מנשמת ישראל יכול הוא לעמוד ביראה ואהבה ממש, להמתיק הדינים שעליו בכללות עמ"י, ולהיות זוכה בתפילת הנעילה ל"חתמנו בספר החיים" בספרן של צדיקים יחד שבטי ישראל.

בשולחן ערוך כתב שביום כיפור קוראים ג' בפרשת עריות וכו' והשלישי מפטיר ביונה. וכתב על זה המשנה ברורה בשם האחרונים (סי"ק ז'): משום שנפשו של אדם מחמדתן, ואם יש אחד שנטמא יחזור בתשובה. ומפטיר ביונה, שמדבר מהתשובה. ועוד שאין יכולין לברוח מהשי"ת.

ומסביר ב"שער הציון" (או"ק ו) את כוונת האחרונים: כי האדם חושב כמה פעמים להתיימשש שאינו יכול לתקן את עצמו בשום אופן, ועל כן יתנהג תמיד באותו אופן, ואם יגזור עליו הקב"ה למות, ימות. אבל טעות היא בידם, משום שבסופו של דבר הרי כל מה שהקב"ה רוצה ממנו יוכרח הוא לתקן, ויבוא עוד פעם ופעמיים לעולם הזה, ובעל כורחו יאלץ לתקן את מה שעיוות, ואם כן, למה לו כל העמל, למות ולסבול חיבוט הקבר ושאר צרות, ולחזור עוד הפעם.

וראיה מיונה הנביא שהקב"ה ביקש ממנו ללכת לניווה ולהינבא עליה, והוא מיאן בזה, וברח למקום שלא תשרה עליו שכניה עוד להינבא, כידוע, וראינו שטבע בים ודג בלעו, והיה שם במעי הדג כמה ימים, וכפי הנראה לא היתה כבר אפשרות שיתקיימו דברי השי"ת. אבל ראינו שבסופו של דבר, נתקיים רצונו של השי"ת והלך והשמיע את נבואתו. [חפץ חיים על ימים נוראים]

מאורות אוצר הברכה

וידבר ה' אל משה במדבר סיני הוא תורה שבכתב כשלומדים בה לשמה, אז מתעורר עת רצון.

וכן באוהל מועד הוא תורה שבעל פה, כדאמרו חז"ל [ירושלמי פאה] אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש שהוא תורה שבע"פ.

באחד לחדש השני הוא ב' ימים של ר"ה ושניהם יומא אריכתא, בשנה השנית הוא יום הקודש שהוא נחשב לשנה השניה הבא, לצאתם מארץ מצרים הוא סוכה. לאמר לדורות.

כל אלו זמנים שנמצא בהם עת רצון אין סוף ברוך הוא.

מאורות פרי חיים מהאדמו"ר רח"י זצוק"ל

יומ"א – ראשי תיבות וידב"ר מש"ה א"ת מועד"י ה', כי מסכת של יוה"כ נקרא יומא, וזה ר"ת יומ"א כדברי מרן המהרש"א [חא"ג ריש יומא].

כי ביום כיפור נכלל כל המועדים מקראי קודש ולכן פתח במסכת זו [במילת] שבע"ת, שהוא השבת של כל המועדים.

וזה שפיר יומ"א שהוא מרמז על אותו "יום" הכיפורים ר"ת וידב"ר מש"ה א"ת מועד"י ה', שבאותו יום נכלל כל מועדי ה'.

החידה לחג

"מקריאת יום הכיפורים"

א. איזה פסוק בקריאת יום כיפור לא נאמר במקומו?
"ושחט את שעיר החטאת". "וכיפר את מקדש הקודש". "ובא אהרן אל אוהל מועד". "ולקח את שני השעירים".

ב. מה נלמד מהפסוק "ויעש כאשר צוה ה'"?
? שלא חיסר כלום ממה שנצטווה. ? שלא היה לובש את הבגדים לגדולתו. ? ב' התשובות נכונות.

עיני התשובה ביום הכיפורים

כתב ה"חיי אדם" שאף שחייב אדם לשוב בתשובה כל יום, בערב יום כיפור החיוב הוא יותר, ולקיים הפסוק "ולפני ה' תטהרו", והטעם כיון שבראש השנה הקב"ה לא דן בעצמו אלא בית דין של מעלה דנים, אבל ביום כיפור, הקב"ה יושב בעצמו ודן את בראיו, ועיקר מצות התשובה היא ביום כיפור.

ב"משנת רבי אהרן" כתב שמי שלא מתעורר לשוב בתשובה ביום כיפור גם תפלתו מעוכבת ח"ו ונחשב כאילו ישן כל היום ולא התפלל ולכן כל היום כיפור חייב לחשוב לעצמו קבלות היאך לשומרם כל השנה.

כתב הגר"י סלנטר שאין לנו דבר טוב יותר מיום כיפור, ויום כיפור מכפר עם התשובה היינו עזיבת החטא וגם מעט תשובה טוב מאוד וכל בחינה קטנה שאדם יכין עצמו ליום הכיפורים אין ערוך לה להצללת נפשו ואין לנו רווח גדול מזה.

וצריך להכיר את גודל מעלות היום ולנצל כל רגע ולא לאבד אף רגע אחד מיום הקדוש. והגאון רבי איצ'לה בלזר כשראה ביום כיפור אדם שמביט בשעון, אמר: איך אדם יכול לחשוב כמה זמן יש עד צאת הכוכבים כשחיינו תלויים מנגד.

ב"אור יחזקאל" כתב שכאשר אדם שמח ביום כיפור ושואף למחילת עוונות, זו תחילת הדרך לזכות לתשובה, כי התשובה היא מתנה מהקב"ה ומתנה לא מקבלים בעל כרחו, ולכן אם אדם שמח זה מראה על רצונו לזכות לתשובה.

כתב ה"משנה ברורה" (הלכות י"כ) וזה לשונו: יזדרז מאוד בתפילת נעילה כי תכלית כל עשרת ימי תשובה הוא יום הכיפורים, ותכלית יום הכיפורים הוא תפילת נעילה, שהכל הולך אחר החיתום, ואם לא עכשיו אימתי, ולכן אף אם חלש הוא מחמת התענית בכל זאת יאזור כגבר חלציו להתפלל במחשבה זכה וברורה לקבל על עצמו גדרי התשובה באמת, והבא ליטהר מסייעין אותו ויחתם בספר חיים טובים.

ותשליך במצולות ים כל חטאתם

וישא עשו את עיניו וירא את הנשים: מקרא זה בסוד החכמה נאמר. ביום הכיפורים שבני העולם עומדים בדין, וישראל חוזרים בתשובה לפני הקב"ה, לכפר על עוונותיהם, ואותו המקטרג עומד עליהם החושב להאבידם בשביל עוונותיהם, שולחים לו אז מתנה היא - דהיינו השעיר לעזאזל, ואז כתוב, "כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני". לאחר שהמקטרג מקבל אותה מתנה, מתהפך להיות להם סגור.

המקטרג נושא עיניו וראה את ישראל, כולם מתענים בתענית, יחפי רגלים, רואה נשים, רואה ילדים, כולם בתענית, כולם נקיים בנקיון. "ויאמר מי אלה לך" - דהיינו שם הקדוש - אלקים - "לך", המצטרף מן אותיות "מי אלה", הם "לך" - לישראל. שאל על הילדים, ואמר, "הילדים אשר חנן אלוקים את עבדך". שואל, וכי למה היה צריך להשיב לו משהו. ומשיב, כיון שקבל אותו השוחד - דהיינו השעיר לעזאזל, נתהפך להיות להם למליץ טוב. נשא עיניו וראה את ישראל כעין זה, חשב שבשביל הפחד שלו שלא יקטרג עליהם, הם נמצאים כך, בתענית ובתשובה.

פירוש אחר, שאל על ילדים, ואמר מי אלה לך, מהו "מי אלה לך". ומשיב, אלא אמר, נכון הוא התענית והתשובה, לכם שחטאתם לפני המלך, אבל אלו הילדים למה עומדים כך - בתענית. "מי אלה לך. ויאמר הילדים", רוח הקודש אמר, וע"כ יש טעם זקוף, דהיינו זקף גדול, על ויאמר, ועל הילדים, בדרך סתום, להורות שרוח הקודש אמר. אשר חנן אלוקים את עבדך. שואל, וכי רוח הקודש אמר לעשו, "את עבדך". ומשיב, אלא רוח הקודש אמר, אלו הם הילדים שלא חטאו ולא טעמו טעם חטא בגלגולם הא' ומסר להם הקב"ה ביד הממונה שלך, והרג אותם בלי חטא, כש"א "ומיד עושקיהם כח". וזה הוא "את עבדך". ושיעור הכתוב, אשר חנן אלקים - שאלקים חנן, את עבדך - הממונה שלך, ונתן לו את נשמותיהם של הילדים שלא טעמו טעם חטא.

כיון ששמע מאלו הילדים, מיד עלה לפני הקב"ה, ואמר, רבנו של עולם, כל דרכיך בדין אמת, ואם דין שורה על ישראל הוא בשביל עוונותיהם, הילדים שלהם שלא חטאו לפניך, למה מסרת אותם להרוג אותם בלא חטא. והקב"ה מקבל דבריו בזה, ומרחם עליהם, ואותה שעה - ביוה"כ, אין אסכרה בילדים.

ומקטרג ההוא לוקח קנאה מאותו ממונה שתחת ידו. אמר, וכי לי נתן הקב"ה אותם המתלבשים בחטאים ועונות, ואל אותו הממונה שלי מסר ילדים בלא חטא, שלא היו טועמים טעם חטא, מיד הלך להוציאם מתחת ידו, שלא ישלוט עליהם. וע"כ הקדים רוח הקודש ואמר לו. "הילדים אשר חנן אלקים את עבדך" - לעבד ההוא, דהיינו שחנן למסור לו ילדים שהם בלא עון ובלא חטא. וכדי שלא יהיה לממונה שלו שבח יותר ממנו, הוא רוצה להוציאם מידו.

נוהגים היו אצל ה"חווה מלובלין, שבמוצאי יום הכיפורים נכנסו אליו כמה אנשים לשאול איך היתה ה"חתימה" שלהם, ולכמה מהם היה משיב. פעם נכנס אליו הצדיק רבי בונם - שברבות הימים היה הרבי מפשיסחא - לשאול על "חתימתו", והשיבו "החווה": בשנה זו תפסיד את כל מעותיך. וכן היה. באותה שנה היו כל בני ביתו, אשתו וצאצאיו, חולים גדולים, והוציא את כל רכושו, שעלה לאלף וחמש מאות רובל - סכום גדול בימים ההם - על רופאים ורפואות, ולא נשאר לו מאומה במה להתפרנס. ונסע לווארשא, אולי יזמין לו ד' איזה פרנסה, והתאכסן, כדרכו בימי עשרו, במלון נהדר. שהה שם כמה שבועות, אכל ושתה במלון, ובכיסו אין פרוטה. נצטער מאוד ר' בונם שלא יהיה חס ושלום חילול השם שתלמיד חכם כמותו שלא ישלם, ובכה מאוד במר נפשו. בתוך כך נכנס אליו משרת המלון לשאלו מה יסעוד היום, בשר אוז או מיין אחר, ומשאלה זו בכה עוד יותר. כשפסק לבכות, בא אליו שליח מהגבירה המפורסמת תמר'ל בהצעה שיהיה קופאי בעסק הפרופינציה שלה, והיא תשלם לו משכורת שש רובלים לשבוע.

אמר ר' בונם: משמע מזה שכבר עזר לי השי"ת, ופתח לי בחזרה שערי הצלחה, ומכיון שכן הרי אני שוב ר' בונם כבתחילה, ובכן אינני רוצה להיות פקיד שבועי, אלא רוצה אני להיות שותף בעסק.

כששמעה הגבירה תשובת ר' בונם, חרה אפה על "העזתו", ולא שלחה אליו שוב דבר. אבל ר' בונם בגודל אמונתו ישב כבר בהשקט ובשלחה על התורה והעבודה, ובטח בהשי"ת שבדואי כבר עזר לו. אחר כמה ימים שלחה הגבירה להודיע לו כי היא מרוצה שיהיה לה שותף, ואף נתנה לו סכום כסף חשוב לשלם את כל חובותיו. ובאותה שנה הרויחו בהעסק סכום גדול.

נסע ר' בונם בחזרה להרבי מלובלין, ומיד בפתחו את הפתח, אמר לו "החווה": אמנם אמת הדבר שכן היה נגזר עליך כאשר אמרתי, אבל על בכיות ודמעות לא דברנו.

ב"ספר חסידים" כתב: יש אדם שאינו זכאי שיקבל הקב"ה את תפלתו, אלא בעבור תוקף תחנונים ששופך, ודמעות עיניו, אף על פי שאין לו זכות ומעשים טובים, מקבל הקב"ה ועושה חפצו.

[סיפורי חסידים]

ויאמר ה' סלחתי כדברייך (מתפילת יום הכיפורים). מעשה ברבי לוי יצחק מברדיטשוב, שנשתתה לבוא לבית הכנסת לסליחות. המתין לו הציבור כל אשמורת הלילה. כשבא, כבר האיר היום והגיע זמן תפלה של שחרית. ירד רבי לוי יצחק לפני התיבה ואמר: רבון העולמים, אני בשר ודם, ילוד אשה, ישיש ותשוש ואין כוחי לקום באשמורת הלילה ולומר כל הסליחות כולן. אבל אתה חי וקיים, גיבור ואמיץ כוח, זקנה אין בך, שינה אין לפניך וסליחותיך אף הן אריכות אין בהם, שהות אין בהם. תחילתם וסופן מילה אחת: סלחתי. אמור אתה סליחות למעני ותענה ותאמר סלחתי.

כי אתה סלחן לישראל (מתוך התפילה). בהיות הצדיק מרוזין פעם באודיסה, על פי פקודת הרופאים, לרחוץ בים, נודע לו ששם דר נכד אחד של הגאון ר' יעקב עמדין, ושמו מאיר, והוא נתפקר ויצא לתרבות רעה, וחי חיי צער ודוחק חמרי. הזמינו הצדיק, והציע לו שיבא אליו לרוזין וכל הצטרכויותיו עליו. נתרצה מאיר, ונסע עם הצדיק לרוזין, והצדיק נתן לו את כל צרכיו כהבטחתו, וגם החזירו בתשובה. פעם ראהו הצדיק והנהו עצוב מאוד. שאל אותו הצדיק על מה הוא נעצב. "אם על חטאיך - הוסיף לומר לו - הרי תשובה מועילה".

ענהו מאיר: חטאתי כל כך הרבה, וחזרתי וחטאתי גם לאחר שעשיתי תשובה, עד שאינני יודע אם אתקבל עוד בתשובה, ואיך לא אתעצב?

אמר לו הצדיק: אומרים עליך שאתה היית "עילוי" ולמדן גדול, על כן אשיב לך כדרך הלומדים. בתפלת יום הכיפורים אנו אומרים: "כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון". וצריך להבין מדוע אנו אומרים "סלחן ומחלן, ולא סוחל ומולח? אלא שהגמרא דורשת את הכתוב "רובץ תחת משאו עזוב תעזוב עמו": רובץ ולא רבצן (בבא מציעא לג.), ומפרש רש"י: רבצן - הרגיל בכך. מכאן רואים שהוספת נו"ן בסוף התיבה מורה על רציפות הפעולה. אף כאן כך: סלחן ומחלן היינו שאף אם האדם חוטא ועושה תשובה וחוזר וחוטא, וכך הרבה פעמים, הקב"ה בכל זאת סולח ומוחל לו בכל פעם. [סיפורי חסידים]